

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 14 юни 2022 г.
(OR. en)

10229/22

Междуинституционално досие:
2022/0191(NLE)

ENER 304

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 13 юни 2022 г.

До: Генералния секретариат на Съвета

№ док. Ком.: COM(2022) 293 final

Относно: Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА относно позицията, която
трябва да се заеме от името на Европейския съюз на извънредното
заседание на Конференция на Договора за Енергийната харта на
24 юни 2022 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2022) 293 final.

Приложение: COM(2022) 293 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 13.6.2022 г.
COM(2022) 293 final

2022/0191 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз на извънредното заседание на Конференция на Договора за Енергийната харта на 24 юни 2022 г.

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решението за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на извънредната конференция на Договора за Енергийната харта на 24 юни 2022 г. в Брюксел, като няколко акта, които трябва да бъдат приети, са свързани със следното: i) изменение на процедурния правилник на Конференцията за Енергийната харта, ii) отнемане на статута на Руската федерация като наблюдател на конференцията и iii) суспендиране на временното прилагане на ДЕХ по отношение на Беларус и суспендиране на членството на Беларус като наблюдател на Договора за Енергийната харта (наричан по-долу „ДЕХ“).

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Договорът за Енергийната харта (ДЕХ)

ДЕХ е многостранно споразумение за търговия и инвестиции, приложимо за енергийния сектор, подписано от ЕС през декември 1994 г. и влязло в сила през април 1998 г. Договорът се състои от разпоредби относно защитата на инвестициите, търговията с енергийни материали и продукти, транзита и уреждането на спорове. ДЕХ също така създава рамка за международно сътрудничество между 55 договарящи се страни (включително ЕС и Евратом, 27 държави — членки на ЕС¹, Япония, Швейцария, Турция, повечето държави от бившия СССР, с изключение на Руската федерация² и някои държави от Западните Балкани).

Първоначално ДЕХ бе създаден като рамка за международно сътрудничество между европейските държави и други индустриализирани държави с цел развитие на енергийния потенциал на държавите от Централна и Източна Европа и гарантиране на сигурността на енергийните доставки за ЕС.

Основните разпоредби на Договора се отнасят до защитата на инвестициите, търговията с енергийни материали и продукти, транзита и до уреждането на спорове.

Всички държави или регионални организации за икономическа интеграция, които са подписали Договора или са се присъединили към него, са членове на Конференцията, която заседава редовно, за да обсъжда въпроси, засягащи сътрудничеството в областта на енергетиката между подписалите Договора страни, да прави преглед на прилагането на разпоредбите на Договора за Енергийната харта и Протокола за енергийната ефективност и свързаните с нея аспекти по отношение на околната среда и да разглежда възможни нови инструменти и съвместни дейности в рамките на Енергийната харта.

¹ Италия е договаряща страна, но се оттегля през 2015 г. Италианското правителство официално обясни решението си с намаляване на разходите за членство в международни организации поради бюджетни ограничения.

² Руската федерация подписа ДЕХ, но взе официално решение да не го ратифицира.

Конференцията за Енергийната харта гарантира постигането на целите, определени в ДЕХ. В съответствие с настоящия договор и протоколите за координацията на съответните общи мерки тя съдейства за осъществяване на принципите на Хартата.

Всяка страна има един глас, като Конференцията на енергийната харта действа по различни правила за гласуване в зависимост от темата.

Настоящото предложение за решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС се отнася до позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза по отношение на предвидените актове на Конференцията за Енергийната харта.

2.2. Позиция, която трябва да се заеме от името на Съюза

2.1.1. 2.2.1. Изменение на Правилника за дейността на Конференцията за Енергийната харта

На заседанието си от 7 април 2022 г. Управителният комитет на ДЕХ препоръча на Конференцията да разгледа възможността за одобряване на изменението на процедурния правилник, за да се предвиди евентуално отнемане или временно суспендиране на статута на наблюдател на държава или международна организация при определени обстоятелства. Член 36 („Гласуване“) от ДЕХ се прилага само за решения, предвидени в Договора, докато статутът на наблюдател на Конференцията за Енергийната харта е частично уреден в процедурния правилник на Конференцията за Енергийната харта. Поради това се предлага към предложената нова буква д) да се добави следната формулировка, за да се обхване случаят на евентуално оттегляне или временно суспендиране на наблюдател и да се изяснят съответните правила за гласуване:

„III. НАБЛЮДАТЕЛИ

Правило 7

A. Общи правила

„[...] д) Конференцията може с консенсус да суспендира или да отнеме статута на наблюдател на държава или международна организация в случай на:

продължаващо или сериозно нарушение на принципите на Европейската енергийна харта или на Международната енергийна харта, в зависимост от това кое от двете е било подписано от тази държава или международна организация, или

продължаващо неспазване на финансовите задължения, които тя може да има по отношение на Международната енергийна харта.

Ако не може да се постигне консенсус, решението на Конференцията съгласно настоящата алинея се взема с мнозинство от три четвърти от договарящите се страни, присъстващи и гласуващи на заседанието на Конференцията, доколкото те представляват обикновено мнозинство от договарящите се страни.“

На заседанието си от 16 май 2002 г. работната група по въпросите на управлението препоръча до 5 юни да бъде представено за одобрение от Конференцията посоченото по-горе изменение (СС 742), като се вземат предвид заключенията на Управителния комитет (съобщение 1952)].

Това решение на Конференцията за Енергийната харта адаптира препоръките, направени от Управителния комитет и работната група по въпросите на управлението съответно на 7 април 2022 г. и 16 май 2022 г. за изменение на правило 7 от Правилника за дейността.

Съгласно раздел VIII от Заключителния акт на Конференцията за Европейската енергийна харта Конференцията за Енергийната харта отговаря за вземането на решения по искания за подписване на политическата декларация от 1991 г. Досега решенията по този въпрос са вземани с консенсус.

С оглед на гореизложеното позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Конференцията за Енергийната харта, следва да бъде изменението да се потвърди.

2.1.2. 2.2.2. Отнемане на статута като наблюдател на конференцията на Руската федерация

ЕС следва да подкрепи отнемането на статута на наблюдател на Руската федерация въз основа на одобрението на измененото процедурно правило 7, обосновано и на двете основания (нарушаване на принципите и неизпълнение на каквито и да било финансови задължения).

2.1.3. 2.2.3. Суспендиране на временното прилагане на ДЕХ по отношение на Беларус

На заседанията си от 28 април и 2 юни 2022 г. Управителният комитет продължи обсъждането на суспендирането на временното прилагане на Договора за Енергийната харта (ДЕХ), както беше поискано от Украйна.

Действията на Беларус, която позволява на Русия да използва нейната територия за улесняване на агресията срещу украинските атомни електроцентрали и на украинските съоръжения за съхранение на радиоактивни отпадъци, системата за транспортиране на газ, мините за въглища, водноелектрическите централи, петролните рафинерии и находища, може да се смята за съществено нарушение („нарушение на разпоредба, която е от съществено значение за постигането на предмета или целта на договора“ [член 60, параграф 3, буква б) от Виенската конвенция за правото на договорите, Виенската конвенция за правото на договорите]) на членове 3, 7, 18 и 19 от ДЕХ.

Договарящите страни, представени на Конференцията за Енергийната харта, ще бъдат приканени да вземат решение i) да суспендират временното прилагане на ДЕХ по отношение на Беларус, ii) да поискат от секретариата на Енергийната харта да информира депозитаря и Беларус официално и iii) да суспендират статута на наблюдател на Беларус.

ЕС следва да подкрепи суспендирането на временното прилагане на ДЕХ по отношение на Беларус и да поиска от секретариата на Енергийната харта да информира официално

депозитаря и Беларус. ЕС следва също така да подкрепи суспендирането на статута на наблюдател на Беларус.

3. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

3.1. Процесуалноправно основание

3.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от ДФЕС се предвижда приемането на решения за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „годни да оказват съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“.³

3.1.2. Приложение в конкретния случай

Конференцията за Енергийната харта е орган, създаден със споразумение, а именно Договора за Енергийната харта.

Предвидените актове, които Конференцията за Енергийната харта в Договора за Енергийната харта има за задача да приеме, представляват актове с правно действие. Изменението на въпросите, свързани с гласуването на Конференцията за Енергийната харта, има задължителна сила поне за институциите на Договора за Енергийната харта.

Също така отнемането на статута на Руската федерация като наблюдател, както и суспендирането на временното прилагане на ДЕХ по отношение на Беларус имат правно обвързващи последици и следователно се прилагат по отношение на член 218, параграф 9 от ДФЕС, тъй като оказват влияние върху конкретния състав на Договора за Енергийната харта.

Предвидените актове не допълват, нито изменят институционалната рамка на Споразумението.

Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

3.2. Материалноправно основание

3.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели

³ Решение на Съда на Европейския съюз от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, С-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискваното от основната или преобладаващата цел или част.

3.2.2. Приложение в конкретния случай

Основната цел и съдържание на предвидените актове са свързани с енергетиката.

Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 194 от ДФЕС.

3.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 194 във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз на извънредното заседание на Конференцията на Договора за Енергийната харта на 24 юни 2022 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Договорът за Енергийната харта („Договорът“) беше сключен от Съюза с Решение № 98/181/ЕО, ЕОВС, Евратом и влезе в сила през 1998 г.
- (2) Съгласно член 34 от Договора, Конференцията за Енергийната харта гарантира постигането на целите, определени в ДЕХ. В съответствие с посочения договор и протоколите за координацията на съответните общи мерки тя съдейства за осъществяване на принципите на Хартата.
- (3) На извънредното си заседание на 24 юни 2022 г. Конференцията за Енергийната харта трябва да приеме: i) изменение на процедурния правилник на Конференцията за Енергийната харта, ii) отнемане на статута на Руската федерация като наблюдател на конференцията и iii) суспендиране на временното прилагане на ДЕХ по отношение на Беларус и временно преустановяване на членството ѝ като наблюдател на ДЕХ.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на извънредната среща на Конференцията на Договора за Енергийната харта на 24 юни 2022 г. в Брюксел, трябва да бъде следната:

да се потвърди предложеното изменение на правило 7.

да се подкрепи отнемането на статута на наблюдател на Руската федерация въз основа на одобрението на измененото процедурно правило 7, обосновано и на двете основания

(нарушаване на принципите и неизпълнение на каквито и да било финансови задължения).

да се одобри суспендирането на временното прилагане на ДЕХ по отношение на Беларус и на статута на наблюдател на Беларус .

Член 2

Адресат на настоящото решение е Комисията.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*